

ทากเปลือยหรือทากทะเล (Nudibranch) จัดอยู่ในกลุ่มของหอยที่ไม่มีเปลือกขนาดเล็ก อยู่ใน Order Nudibranchia โดยปกติทากเปลือยมีรูปร่างลักษณะที่หลากหลาย และมีสีสันสวยสดงดงาม จึงเป็นที่ดึงดูดสำหรับบรรดานักถ่ายภาพใต้น้ำ สีสันเหล่านี้บ่งบอกถึงความเป็นพิษที่สะสมอยู่ในตัวของมัน เนื่องจากทากเปลือยไม่มีโครงสร้างแข็งปกคลุมลำตัวที่อ่อนนุ่ม สารพิษที่สะสมอยู่นั้นจึงเป็นเสมือนเครื่องมือปกป้องจากการถูกล่าของสัตว์อื่น

ทากเปลือยโดยทั่วไปมีอายุไม่เกินหนึ่งปี มีบางชนิดที่หลังจากวางไข่แล้วก็จะตายทันที ขนาดโตเต็มวัยมีตั้งแต่ขนาดเล็กประมาณ 1 เซนติเมตร จนถึงขนาด 23 เซนติเมตร อาหารของทากเปลือยแต่ละชนิดแตกต่างกัน ส่วนใหญ่เป็นพวกฟองน้ำ ไฮดรอยด์ สาหร่ายทะเล ดอกไม้ทะเล หรือแม้กระทั่งปะการัง โดยสามารถพบทากเปลือยได้ตั้งแต่ในเขตน้ำขึ้นน้ำลงจนกระทั่งลึกถึง 1,000 เมตร นอกจากนั้นแล้วยังพบทากเปลือยได้ในระบบนิเวศอันหลากหลายๆ เช่น บริเวณป่าชายเลน หาดทราย หาดหิน แหล่งหญ้าทะเล แนวปะการัง และกลางทะเลลึก

ทากเปลือยมีบทบาทสำคัญในห่วงโซ่ของอาหารในทะเล เช่น ช่วยควบคุมการกระจายของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นจำพวกไบรโอซัว (Bryozoa) ในทะเลได้ นอกจากนั้นแล้วในปัจจุบันพบว่าทากเปลือยบางชนิดสามารถสร้างสารผลิตภัณฑ์ธรรมชาติทางทะเลซึ่งมีฤทธิ์ทางชีวภาพเป็น “สารต้านมะเร็ง” โดยทากเปลือยโจร์นนา *Jorunna funebris* ที่พบกระจายในน่านน้ำไทย ซึ่งกินฟองน้ำสีน้ำเงินเป็นอาหาร สามารถสร้างสารที่มีฤทธิ์ต้านมะเร็งได้ และในขณะนี้ภาควิชาเภสัชเวช คณะเภสัชศาสตร์ ร่วมกับภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการศึกษาอยู่

ทากเปลือยหรือทากทะเล (Nudibranch) ชนิดหนึ่งที่มีสีสัน
สะดุดตาเพื่อบอกผู้ล่าถึงพิษภัยในตัว

ทากเปลือยโจรึ้นนา *Jorunna funebris* ที่พบว่าสามารถสร้างสาร
ที่มีฤทธิ์ต้านมะเร็งกำลังกิน ฟองน้ำสีฟ้า *Halichondria* sp.

เรื่องและภาพ : สุชนา ขวณิช

ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย